

De factsheet van België in een notendop:

- ✓ Naar verwachting zal de Belgische kmo-sector tegen 2011 weer het niveau van voor de crisis hebben bereikt. De trends zijn dan ook gunstig.
- ✓ Zowel qua structuur als qua uitsplitsing naar sectoren is de Belgische kmo-sector grotendeels vergelijkbaar met het EU-gemiddelde.
- ✓ België bevindt zich rond of boven het EU-gemiddelde op alle gebieden van de SBA, behalve op het vlak van "ondernemerschap".
- ✓ Onlangs zijn op alle tien gebieden van de SBA beleidsmaatregelen getroffen. Er zijn bijzonder intensieve inspanningen geleverd om het "ondernemerschap" aan te pakken, het gebied waarop België achterop is.

De SBA-Factsheets¹:

De Small Business Act (SBA) is het kerninitiatief van de EU ter ondersteuning van de kleine en middelgrote onderneming (kmo).

Het doel van de jaarlijks geactualiseerde factsheets is een beter inzicht te verschaffen in recente trends en nationale beleidsmaatregelen ten aanzien van kmo's.

1. Kmo's in België — basiscijfers

	Aantal ondernemingen			Werkgelegenheid			Meerwaarde		
	België	EU-27		België	EU-27		België	EU-27	
	Aantal	Percentage	Percentage	Aantal	Percentage	Percentage	Miljard €	Percentage	Percentage
Micro	401.028	92,6%	92,1%	757.603	29,6%	29,8%	33	19,9%	21,6%
Klein	27.400	6,3%	6,6%	537.181	21,0%	20,4%	33	19,7%	18,9%
Middelgroot	3.962	0,9%	1,1%	388.773	15,2%	16,8%	31	18,6%	17,9%
Kmo's	432.390	99,8%	99,8%	1.683.556	65,7%	66,9%	96	58,2%	58,4%
Groot	852	0,2%	0,2%	878.376	34,3%	33,1%	69	41,8%	41,6%
Totaal	433.242	100,0%	100,0%	2.561.933	100,0%	100,0%	165	100,0%	100,0%

Ramingen voor 2010, op basis van de herziene structurele bedrijfsstatistieken van Eurostat voor 2002-2007. Ramingen afkomstig van Cambridge Econometrics. De cijfers hebben betrekking op de "bedrijfseconomie", die de industrie, de bouw, de handel en de diensten omvat (NACE Rev. 1.1, secties C tot en met I, K). De cijfers hebben geen betrekking op ondernemingen in de landbouw, bosbouw, visserij of grotendeels niet-marktdiensten zoals onderwijs en gezondheidszorg. Het voordeel van het gebruik van Eurostat-gegevens is dat de statistieken uit verschillende landen zijn geharmoniseerd en dus onderling kunnen worden vergeleken. Het nadeel is dat deze gegevens voor sommige landen kunnen verschillen van de door de nationale autoriteiten gepubliceerde gegevens.

Zowel voor wat betreft de spreiding in de bedrijfsomvang als de relatieve bijdrage tot de werkgelegenheid en meerwaarde sluit de Belgische kmo-sector nauw aan bij het EU-gemiddelde. De gemiddelde omvang van de kmo's is echter iets kleiner dan het EU-gemiddelde, namelijk 3,9 werknemers per onderneming (vergeleken met gemiddeld 4,2). Hoewel België relatief evenveel grote ondernemingen telt als de hele EU, ligt hun bijdrage tot de werkgelegenheid en meerwaarde iets boven het gemiddelde.

De gelijkenissen vallen ook op bij de sectorale uitsplitsing van de kmo's. De dienstensector domineert. Hij is goed voor circa twee vijfden van het aantal kmo's (44%),

37% van de werkgelegenheid en 37% van de meerwaarde. De handel is de tweede grootste sector, die in cijfers circa één derde voor zijn rekening neemt.

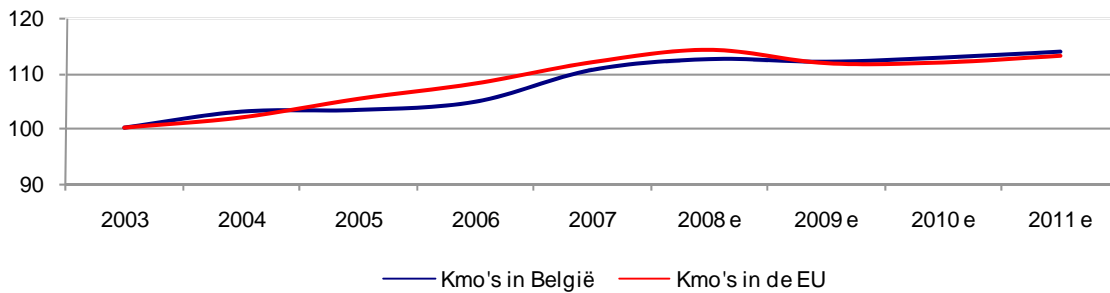
Wanneer wij de recente ontwikkelingen, en vooral de gevolgen van de economische en financiële crisis evalueren, wordt duidelijk dat het aantal kmo's in België als gevolg van de recessie aanvankelijk daalde, evenals hun bijdrage tot de werkgelegenheid en de creatie van meerwaarde. Die daling was hoofdzakelijk toe te schrijven aan de evolutie bij de kleine en middelgrote ondernemingen, terwijl de micro-ondernemingen en de grote ondernemingen beter tegen de storm bestand bleken.

Desondanks herstellen de bedrijven zich sneller en zijn de cijfers naar verwachting tegen 2011 weer op niveau. Wij verwachten zelfs dat het aantal kmo's hoger zal liggen dan

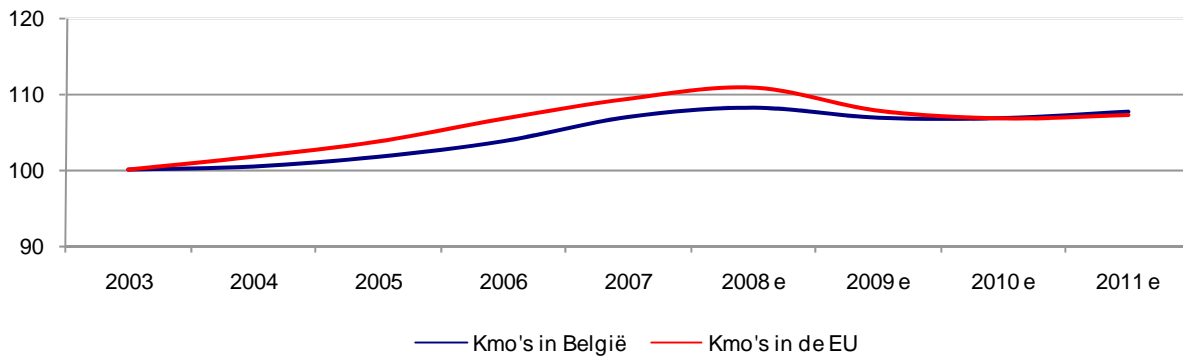
voor de crisis, en hoewel de groeicijfers voor de meerwaarde van de kmo's in België misschien onder het EU-gemiddelde liggen, is de tendens duidelijk positief.

Kmo-trends in België²

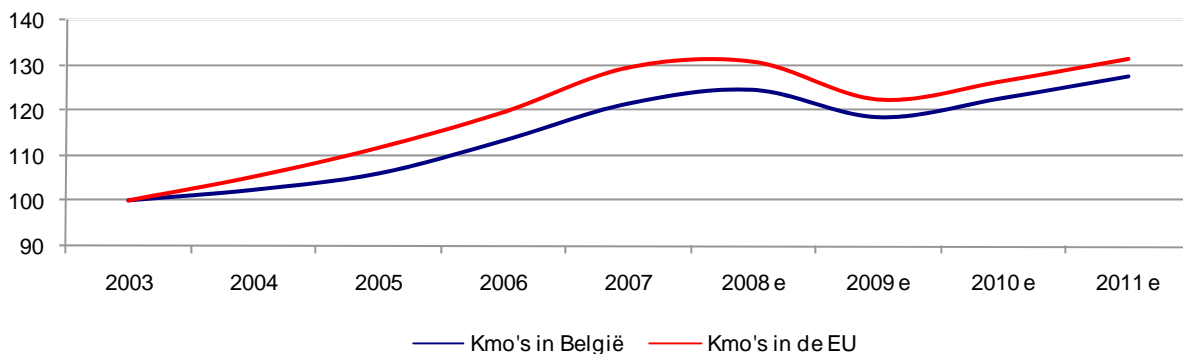
Aantal ondernemingen
(Index: 2003=100, ramingen vanaf 2008)

Werkgelegenheid in ondernemingen
(Index: 2003=100, ramingen vanaf 2008)

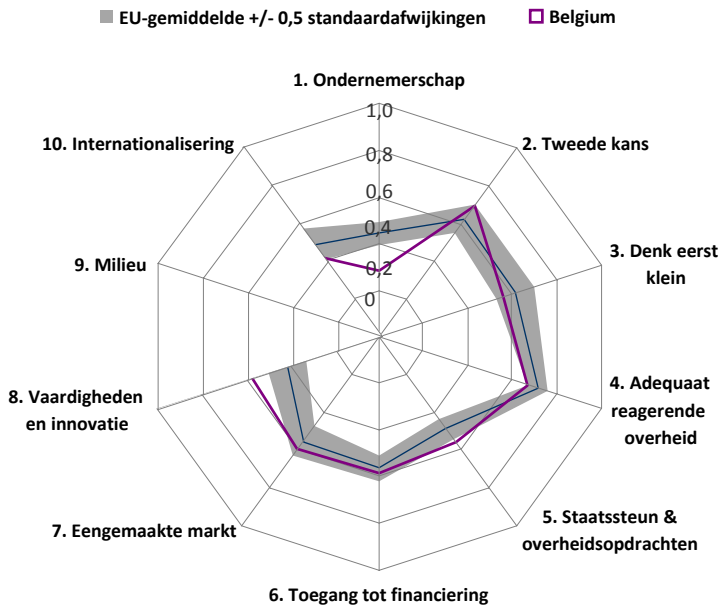

Meerwaarde van ondernemingen
(Index: 2003=100, ramingen vanaf 2008)

2. Het SBA-profiel van België

De prestaties van België ten opzichte van het EU-gemiddelde per SBA-gebied³

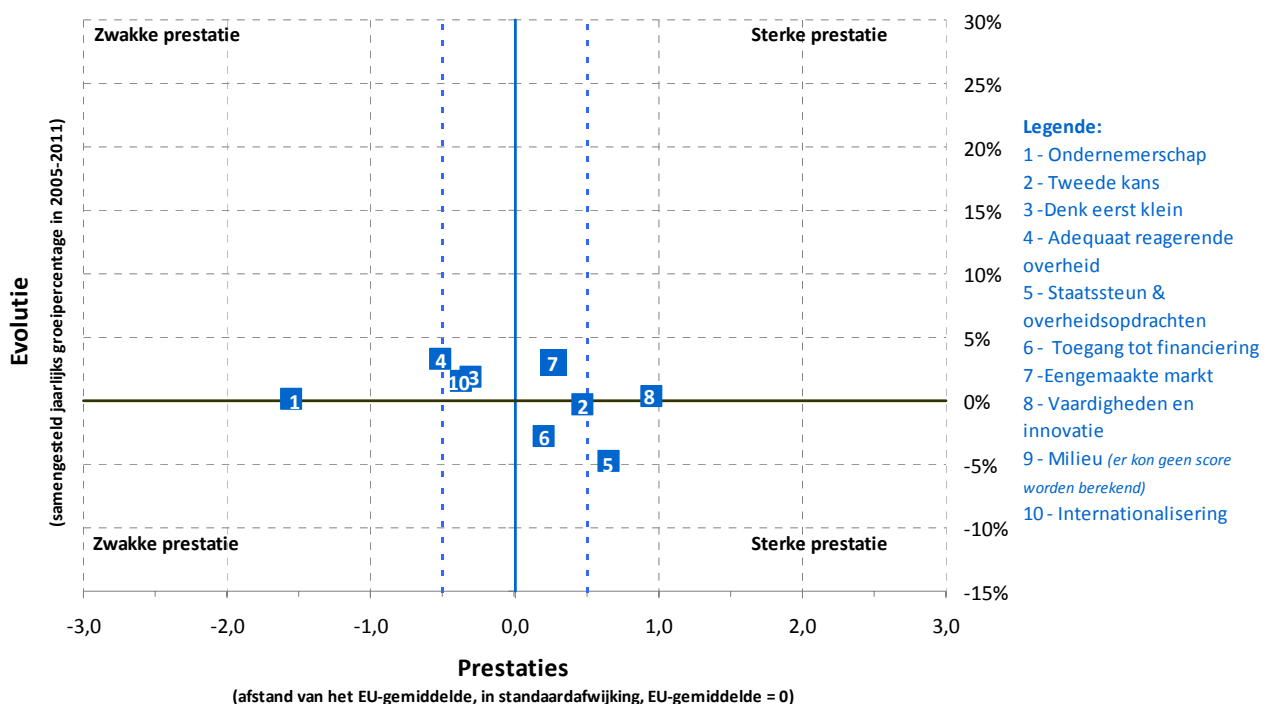
Globaal genomen krijgt België in de beschikbare statistieken over kmo's een SBA-profiel boven het EU-gemiddelde. België houdt gelijke tred met zijn EU-collega's voor vijf van de negen SBA-beginselen waarvoor gegevens beschikbaar zijn. (Er zijn voor geen enkel land

gegevens over het gemiddelde voor principe 9 "Milieu"). België presteert beter dan het gemiddelde in drie gebieden, namelijk "tweede kans", "staatssteun en overheidsopdrachten" en "vaardigheden en innovatie". Op één gebied echter, namelijk "ondernemerschap", loopt België aanzienlijk achter.

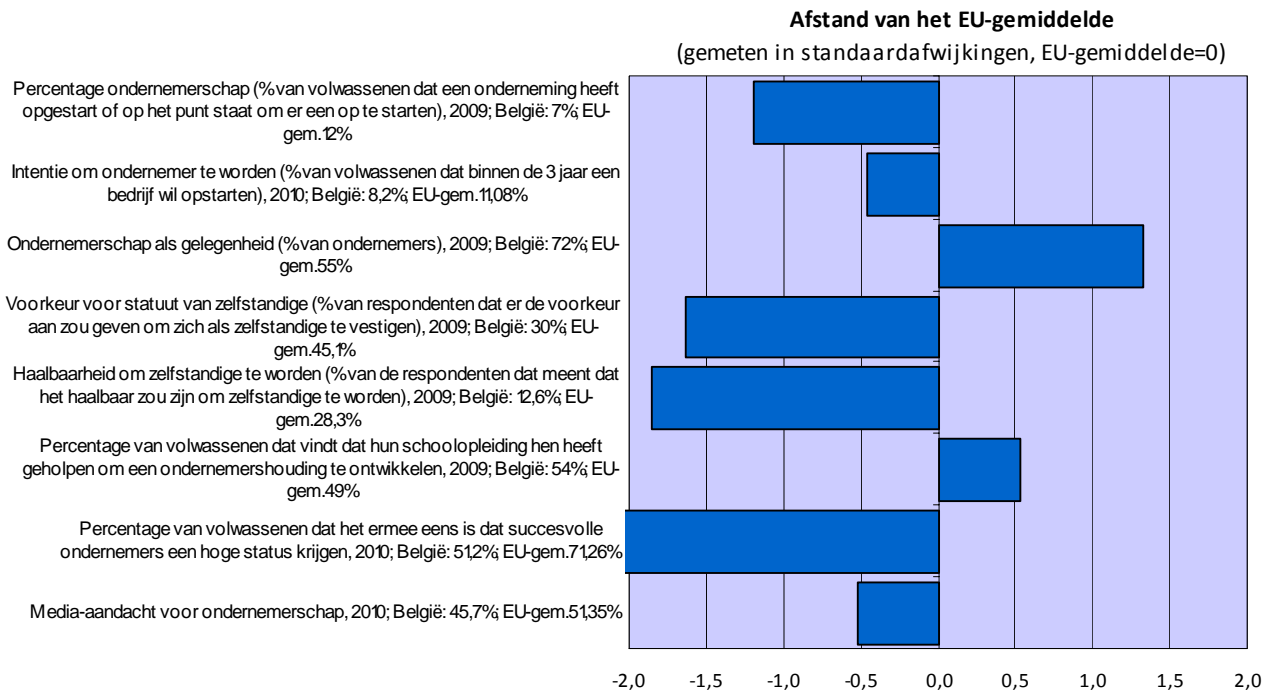
In de periode 2005-2011 vertoonden de prestaties van België in de meeste SBA-gebieden niet veel dynamiek. Positief is dat er vooruitgang is geboekt voor "adequaat reagerende overheid" en "eengemaakte markt", maar in verschillende andere gebieden lijken de prestaties van België erop te zijn achteruitgegaan. Vooral de verslechtering inzake "toegang tot financiering" lijkt zorgwekkend gezien de economische en financiële crisis. "Ondernemerschap" blijkt een bijzonder probleemgebied te zijn, en er zijn geen duidelijke signalen dat België op dit vlak een inhaalbeweging aan het maken is.

Deze statistieken moeten echter worden afgezet tegen een goed trackrecord van beleidsmaatregelen⁴ gedurende het voorbije jaar. België is actief geweest in alle tien SBA-gebieden, maar heeft zich vooral geconcentreerd op maatregelen ter bevordering van het ondernemerschap, zowel op federaal als op regionaal niveau.

De prestaties van België op het gebied van SBA: Status-quo en trend in 2005-2011⁵

I. Ondernemerschap

Opmerking: Gegevensbalken die naar rechts wijzen tonen sterkere prestaties aan dan het EU-gemiddelde en gegevensbalken die naar links wijzen zwakkere prestaties.

België presteert onder het EU-gemiddelde voor "ondernemerschap". Dit SBA-domein is een laagtepunt voor België, want dit land scoort vrij goed in alle andere SBA-gebieden en presteert systematisch gemiddeld of bovengemiddeld. Het cijfer voor ondernemerschap bedraagt in België nauwelijks iets meer dan de helft van dat in andere EU-landen (7 % vergeleken met een EU-gemiddelde van 12 %), en de Belgen zijn ook minder geneigd om in de komende drie jaar een onderneming op te starten. Een mogelijke oorzaak hiervan is dat weinig Belgen als zelfstandige willen werken (slechts 30 % vergeleken met 45 % in de hele EU). Dat kan op zijn beurt te wijten zijn aan een traditioneel sceptische houding tegenover ondernemers in België, die ook blijkt uit het feit dat de Belgische media minder succesverhalen van ondernemers brengen. Bovendien vindt slechts 13 % van de Belgen (vergeleken met een EU-gemiddelde van 28 %) het haalbaar om een ondernemer te worden - wat laat vermoeden dat er nog steeds praktische belemmeringen bestaan. Anderzijds tonen de cijfers ook aan dat die Belgen die wel een onderneming opstarten dat om de juiste redenen doen: een bemoedigende 72 % heeft een onderneming opgestart uit gelegenheid in plaats van uit noodzaak.

Op beleidsvlak werden, zowel op federaal als op regionaal niveau, vele initiatieven genomen om het opstarten van een nieuwe onderneming aantrekkelijker te maken en om de ingesteldheid van tot de arbeidsmarkt toetredende jongeren te veranderen.

Zo werd bijvoorbeeld in 2010 het Familieplan voor zelfstandigen op federaal niveau opgezet. Dit overkoepelende plan beoogt in de eerste plaats betere sociale voorwaarden voor ondernemers te scheppen door het evenwicht tussen het beroeps- en gezinsleven te verbeteren. Ten tweede bevat het plan maatregelen die mensen moeten aanmoedigen om een zelfstandig beroep uit te oefenen, een onderneming op te starten of hun huidige activiteiten uit te breiden.

De Federale Overheidsdienst Economie heeft in 2010 ook een register van vervangende ondernemers ingevoerd. Zelfstandigen die hun beroepsactiviteiten tijdelijk willen opschorten (bijvoorbeeld in geval van ziekte of jaarlijkse vakantie), maar die de continuïteit van hun activiteiten willen waarborgen, kunnen dit register raadplegen om een vervanger te zoeken. Tot nu toe heeft dit plan echter weinig opgeleverd.

In maart 2011 werd het "Belgisch Netwerk Ambassadeurs vrouwelijk ondernemerschap" opgericht ter ondersteuning van vrouwelijke startende ondernemers. Dit initiatief wordt

gecoördineerd door de regionale netwerken van vrouwelijke ondernemers, met steun van de Waalse en Vlaamse overheid.

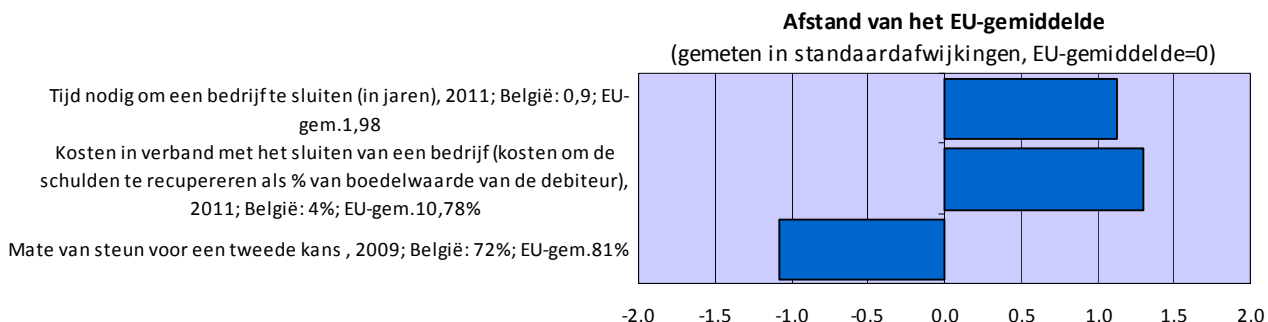
Op regionaal niveau selecteerde het Agentschap Ondernemen in Vlaanderen in 2010 negen proefprojecten voor het plan "brugprojecten economie – onderwijs". Dat zijn samenwerkingsprojecten tussen onderwijsinstellingen en de bedrijfswereld. Hun doel is het aankweken van leerattitudes, vaardigheden en competenties ter stimulering van de ondernemerszin, meer bepaald in hogescholen en universiteiten. Het Agentschap Ondernemen in Vlaanderen (AO) gaf ook subsidies voor bewustmakingscampagnes die ondernemers moeten voorbereiden op een eventuele overdracht van hun onderneming en voor initiatieven om uit te zoeken of deze mensen behoefte hebben aan meer ondersteuning. In 2010 werden voor deze subsidies zeven projecten geselecteerd.

Het financieringsplan "Gazellesprong", dat eveneens begin 2010 door het AO werd ingevoerd, geeft subsidies aan proefprojecten voor het coachen van potentieel snel

groeïende kmo's. Bovendien lanceerde het AO ook een oproep voor projecten die potentiële ondernemers uit diverse doelgroepen in Vlaanderen (vrouwen, etnische minderheden enz.) opsporen en bijstaan. Begin 2011 werden vier projecten geselecteerd die tot doel hadden om mensen uit deze doelgroepen aan te moedigen om een onderneming op te starten.

In Wallonië werd eind 2010 de European Association of Business Transfer Professionals (Transeo) opgericht. Transeo brengt mensen bijeen die professioneel actief zijn op het gebied van de overdracht/overgang van ondernemingen om goede praktijken uit te wisselen. Dit werd verder ondersteund door het "Overdrachtfonds" te herfinancieren, dat waarborgen voor bedrijfsoverdrachten verstrekt. Nieuwe eigenaars van ondernemingen werd ook steun aangeboden in de vorm van twee dagen gratis professioneel advies.

II. Tweede kans

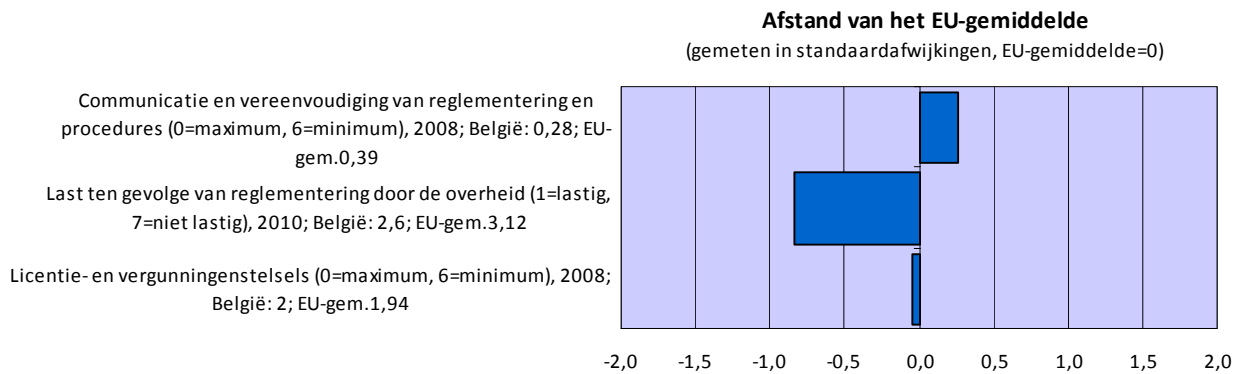
Opmerking: Gegevensbalken die naar rechts wijzen tonen sterkere prestaties aan dan het EU-gemiddelde en gegevensbalken die naar links wijzen zwakkere prestaties.

In het SBA-gebied "tweede kans" scoort België goed vergeleken met het EU-gemiddelde. Dit laat vermoeden dat het in België misschien gemakkelijker is om een nieuwe onderneming op te richten nadat een vorige onderneming failliet is gegaan doordat ondernemingen er vlugger en goedkoper kunnen worden gesloten. Anderzijds lijken de Belgen er minder van overtuigd dan andere Europeanen dat ondernemers die hebben gefaald, een nieuwe onderneming moeten opstarten.

Op beleidsvlak lanceerde de federale overheid in april 2010 het proefproject "Tweede kans", dat door het federaal Participatiefonds wordt gefinancierd. Dit project financiert en beheert specifieke adviesprogramma's voor ondernemers die een faillissement achter de rug hebben.

In het Brussels Hoofdstedelijke Gewest heeft het Centrum voor Ondernemingen in Moeilijkheden (COM) zijn samenwerking opgevoerd met Brusselse private en openbare belanghebbenden, zoals de rechtbanken en juristen, om de dienstverlening aan ondernemers in moeilijkheden verder te verbeteren.

III. Denk eerst klein

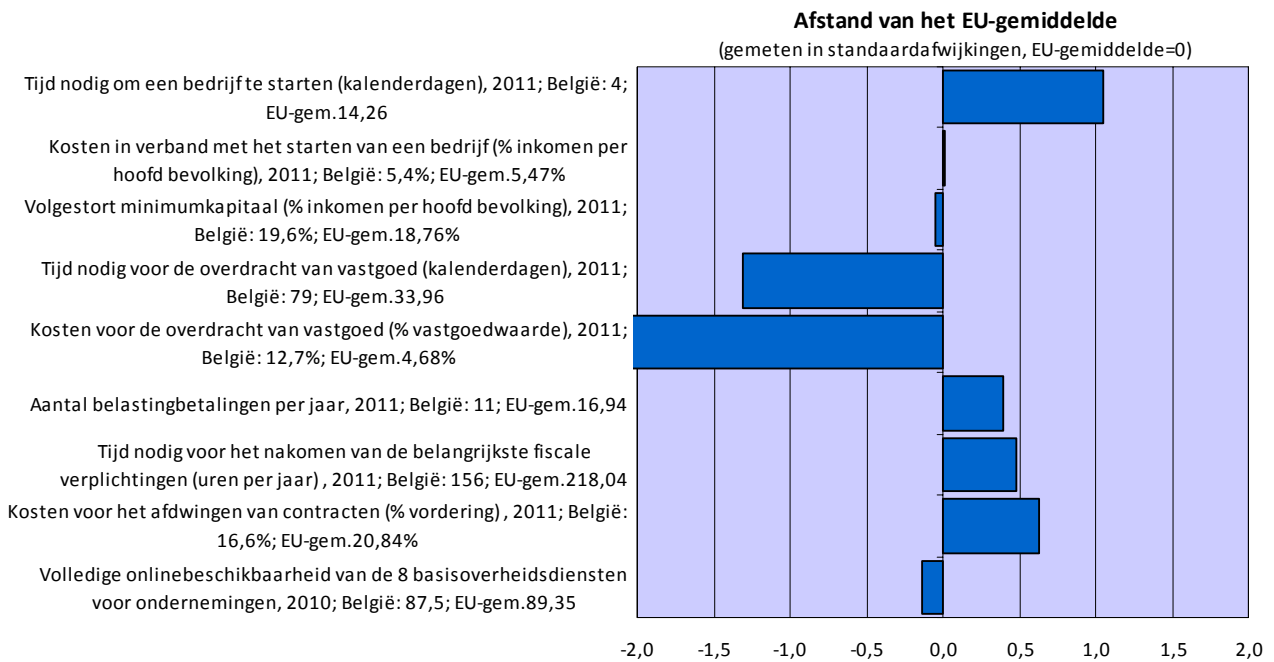
Opmerking: Gegevensbalken die naar rechts wijzen tonen sterkere prestaties aan dan het EU-gemiddelde en gegevensbalken die naar links wijzen zwakkere prestaties.

Globaal genomen stemmen de prestaties van België op dit vlak overeen met het EU-gemiddelde. De resultaten voor de individuele indicatoren wijzen echter in verschillende richtingen. Uit cijfers van een enquête van het Wereld Economisch Forum (WEF) blijkt dat Belgische ondernemingen de regelgeving door de overheid lastiger vinden dan hun collega's in andere EU-landen. Anderzijds leveren gegevens van de OESO over specifieke kwesties zoals de graad van "communicatie over en administratieve vereenvoudiging van de regelgeving en stelsels" en "het licentie- en vergunningenstelsel" resultaten op die meer overeenstemmen met het EU-gemiddelde.

Op beleidsvlak keurde de Waalse overheid in februari 2010 een plan voor administratieve vereenvoudiging en e-government goed voor de periode 2010-2014. De algemene doelstelling is de inspanningen voort te zetten en te intensiveren om de administratieve lasten tegen 2012 met 25 procent te verminderen.

In Vlaanderen moeten nieuwe sectorconvenanten over competentieontwikkeling sinds februari 2011 een kmo-toets bevatten waarin de sectorale partners moeten aantonen dat er voldoende aandacht is besteed aan kleine en middelgrote ondernemingen en dat kmo's op een aangepaste manier worden ondersteund.

IV. Adequat reagerende overhead

Opmerking: Gegevensbalken die naar rechts wijzen tonen sterkere prestaties aan dan het EU-gemiddelde en gegevensbalken die naar links wijzen zwakkere prestaties.

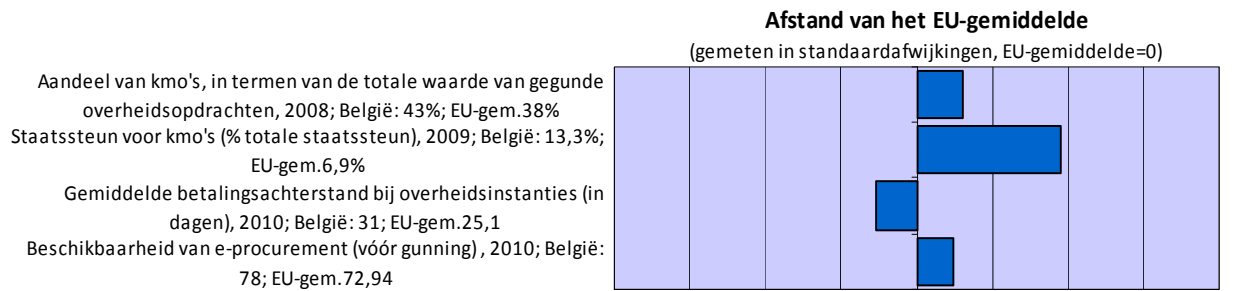
Hoewel de algemene prestaties van België in dit SBA-gebied met het EU-gemiddelde overeenstemmen, wijzen afzonderlijke indicatoren op enkele beduidende verschillen. België presteert bijzonder slecht wat de tijd betreft die nodig is voor de overdracht van vastgoed en de kosten daarvan — die laatste bedragen bijna driemaal het EU-gemiddelde. Anderzijds lijken de procedures om een onderneming op te starten in België minder ingewikkeld dan in de EU als geheel: in België zijn slechts vier dagen nodig tegenover gemiddeld twee weken in andere EU-

landen⁶. De kosten voor het afdwingen van contracten liggen ook lager in België (16,6 % van de vordering, tegenover een EU-gemiddelde van 20,84 %).

België doet het ook heel goed op het vlak van indicatoren die te maken hebben met het betalen van belastingen (het aantal betalingen en de complexiteit van de procedures).

Op beleidsvlak zijn sinds januari 2010 de procedures voor e-facturering op federaal niveau vereenvoudigd. Ondernemingen mogen hun facturen nu elektronisch verzenden als bijlage bij een e-mail.

V. Staatssteun en overheidsopdrachten

Opmerking: Gegevensbalken die naar rechts wijzen tonen sterkere prestaties aan dan het EU-gemiddelde en gegevensbalken die naar links wijzen zwakkere prestaties.

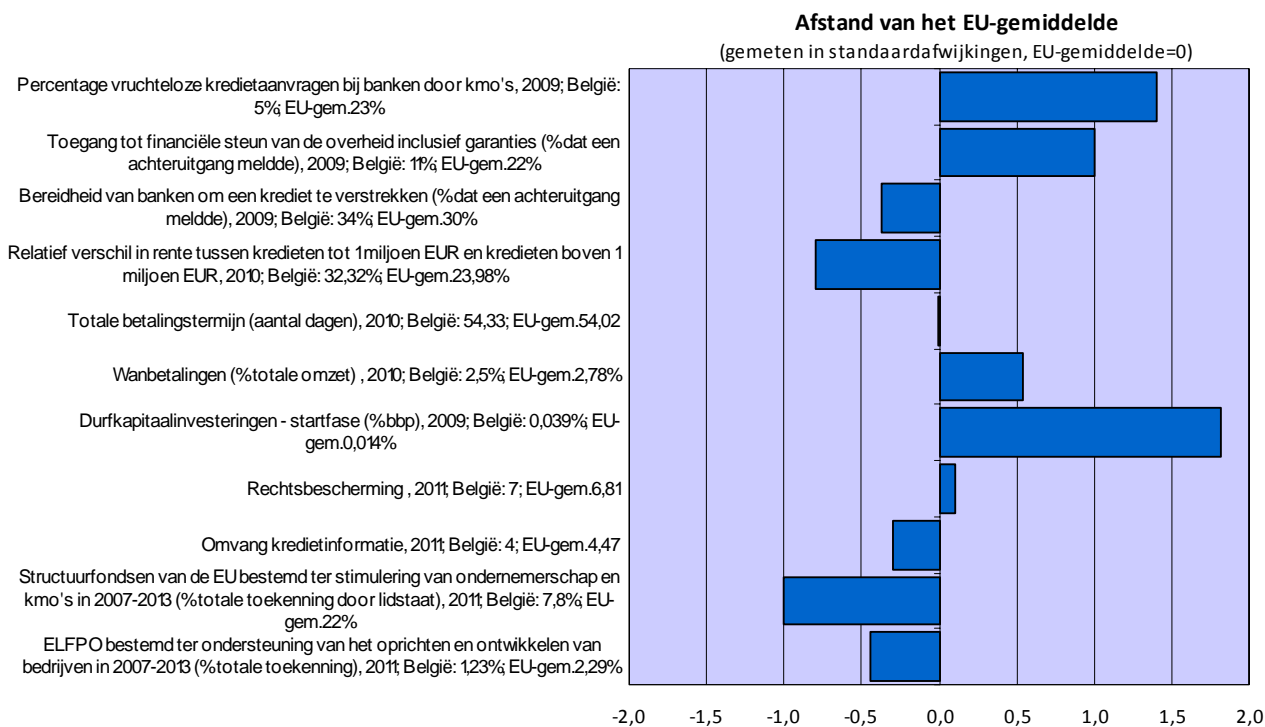
In dit domein overtreft België het EU-gemiddelde, hoewel de tendens de laatste jaren achteruitgaat.

De goede algemene score van het land is ook grotendeels te danken aan de indicator die het aandeel van de staatssteun aan kmo's meet, dat in België bijna dubbel zo hoog ligt als in andere EU-landen. België presteert ook zeer goed in termen van beschikbaarheid van elektronische aanbestedingen vóór de gunning en het feitelijke percentage van alle overheidscontracten dat aan kleine ondernemingen wordt toegekend.

Anderzijds moet de tijd die overheidsinstanties nodig hebben om opdrachtnemers te betalen, korter worden: in België duurt het momenteel zes dagen langer dan het EU-gemiddelde om door een overheidsinstantie te worden betaald.

Op beleidsvlak werden in Vlaanderen en Wallonië in 2010 en begin 2011 twee activiteiten opgestart die de toegang voor kmo's tot overheidsopdrachten en elektronische aanbestedingen moeten vergemakkelijken. In Vlaanderen richtte het Enterprise Europe Network Vlaanderen een informatiesessie in om kleine ondernemingen uitleg te geven over het nieuwe elektronische systeem voor overheidsopdrachten. In Wallonië werd de handleiding voor overheidsopdrachten en e-procurement ("Bijgewerkte ABC-leidraad voor e-procurement") aanzienlijk uitgebreid. Ze bestrijkt nu niet alleen lokale overheden, maar alle bestuursniveaus binnen het Waalse Gewest, alsook verschillende vereenvoudigde procedures.

VI. Toegang tot financiering

Opmerking: Gegevensbalken die naar rechts wijzen tonen sterkere prestaties aan dan het EU-gemiddelde en gegevensbalken die naar links wijzen zwakkere prestaties.

Op dit gebied houdt België gelijke tred met het EU-gemiddelde, hoewel de recente tendens teleurstellend is en de situatie verslechtert.

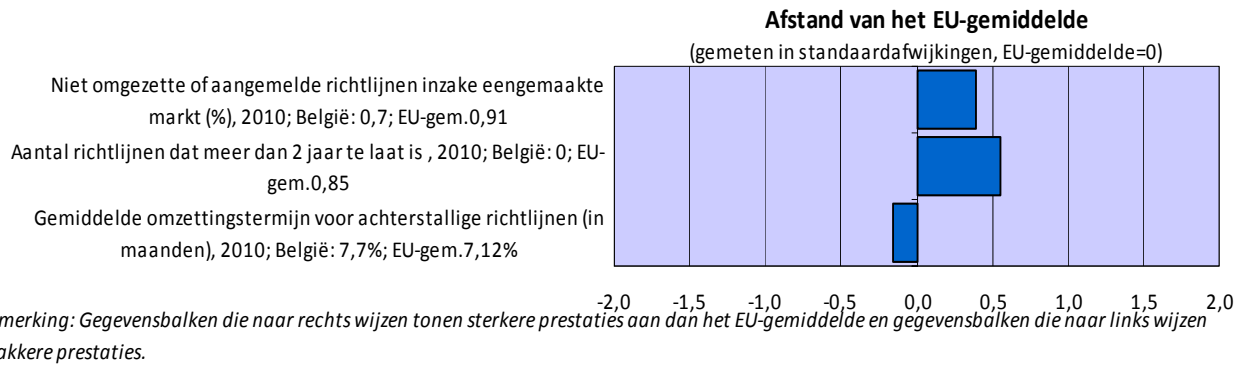
De indicatoren die het meest rechtstreeks worden beïnvloed door het beleid, tonen aan dat de Belgische kmo's nog steeds meer toegang hebben tot financiële steun van de overheid (inclusief garanties) dan vergelijkbare ondernemingen in andere EU-landen. Anderzijds lijkt het bedrag besteed door de structuurfondsen van de EU om ondernemerschap en kmo's in 2007-2013 te stimuleren in België klein vergeleken met andere EU-lidstaten. Dat is ook het geval, zij het in mindere mate, voor uitgaven van het ELFPO voor hulp bij het oprichten en uitbouwen van ondernemingen.

De indicatoren die de toegang meten tot privékapitaal wijzen soms ook in tegengestelde richtingen. Enerzijds ligt het aandeel vruchteloze kredietaanvragen in België veel

lager dan in andere EU-landen (slechts 5 %, vergeleken met het EU-gemiddelde van 23 %) — hoewel sommige potentiële cliënten misschien al ontmoedigd waren voor zij een aanvraag indienden. Anderzijds lijkt het in België meer te kosten om een krediet van minder dan een miljoen euro op te nemen, aangezien het renteverval groter is dan voor kredieten boven die drempel. Positief is wel dat het aandeel durfkapitaalinvesteringen in de aanloopfase in België bijna driemaal zo hoog ligt als het EU-gemiddelde.

Onlangs zijn slechts enkele **beleidsmaatregelen** genomen om de situatie op dit vlak in België te verbeteren. Met name het Waalse bemiddelings-/discussie-/informatieplatform "Concileo", dat tot doel heeft kmo's in financiële moeilijkheden te helpen, werd in 2010 van een tijdelijke anticrisismaatregel omgevormd tot een permanente bemiddelingsdienst.

VII. Eengemaakte markt

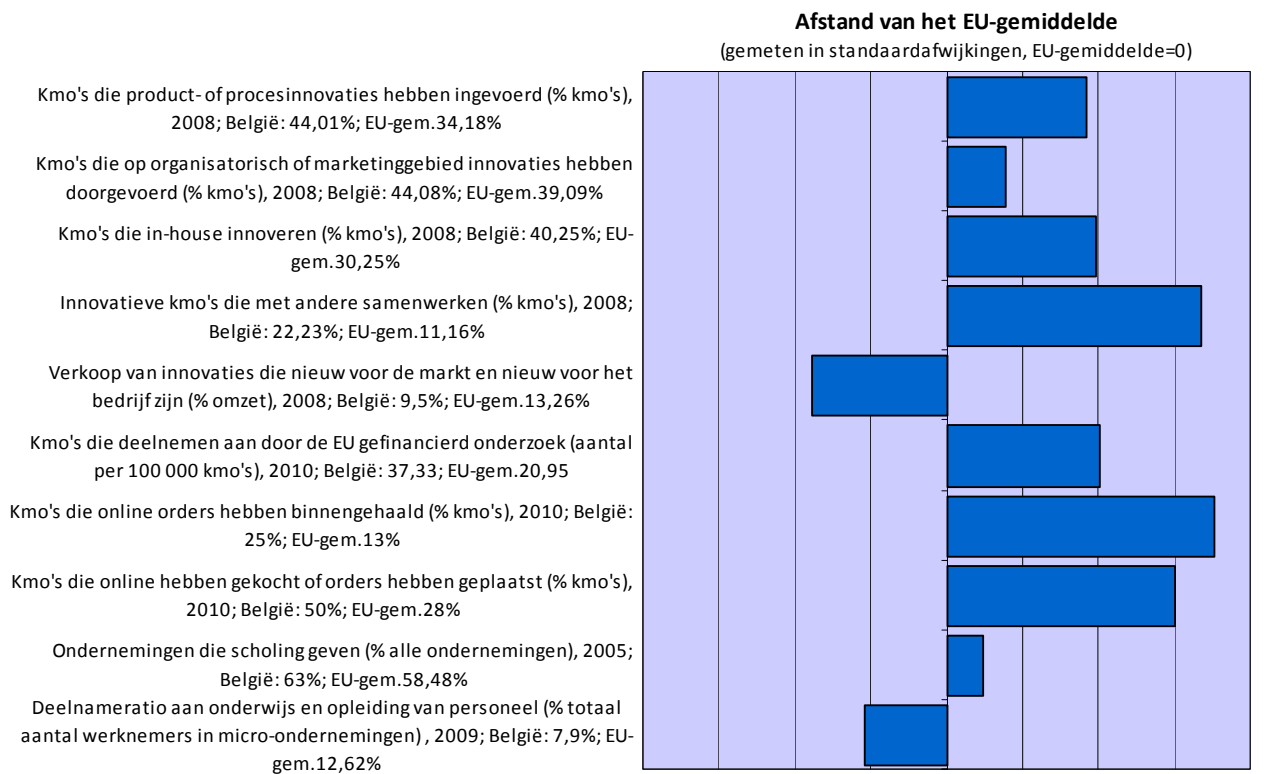
De drie beschikbare indicatoren voor België in dit domein lijken te wijzen op een prestatie die overeenkomt met het EU-gemiddelde. Aangezien er echter geen cijfers beschikbaar zijn over de huidige omvang van de Belgische handel binnen de EU, moeten wij voorzichtig blijven bij het interpreteren van deze cijfers.

Een van de drie beschikbare indicatoren scoort iets boven het EU-gemiddelde, namelijk het aantal richtlijnen met een achterstallige omzettingstermijn van twee jaar. In feite zijn er geen in België. De andere twee indicatoren stemmen overeen met het EU-gemiddelde, waaruit blijkt dat België geen grote problemen ondervindt bij het omzetten van de

wetgeving van de eengemaakte markt van de EU in nationale wetgeving.

Op beleidsvlak schept een federale wet van januari 2011 kadervoorwaarden voor de invoering van een elektronisch aanvraagstelsel voor octrooien. In de toekomst zullen dergelijke aanvragen elektronisch mogen worden ondertekend. Zo zullen kmo's in andere lidstaten gemakkelijker een octrooi in België kunnen aanvragen. Daardoor wordt de administratieve rompslomp aanzienlijk gereduceerd en wordt de octrooiaanvraagprocedure voor alle kmo's vereenvoudigd.

VIII. Vaardigheden en innovatie

Opmerking: Gegevensbalken die naar rechts wijzen tonen sterkere prestaties aan dan het EU-gemiddelde en gegevensbalken die naar links wijzen zwakkere prestaties.

Globaal genomen scoort België boven het EU-gemiddelde voor dit ruime SBA-gebied. Dit grotendeels positieve resultaat lijkt evenwel hoofdzakelijk samen te hangen met de indicatoren voor de meting van de innovatieaspecten. Van de twee beschikbare indicatoren die te maken hebben met opleiding en de ontwikkeling van vaardigheden, ligt er een op het EU-gemiddelde, terwijl de andere eronder ligt (slechts ongeveer 8 % van de personeelsleden van een micro-onderneming in België geniet opleiding).

De kernindicatoren die de innovatieprestaties van ondernemingen meten, plaatsen België echter boven het EU-gemiddelde, en in sommige gevallen beduidend hoger. Zo ligt het percentage kmo's dat in-house innoveert in België 10 procentpunten hoger dan in andere EU-landen, evenals het percentage kmo's dat product- of procesinnovaties introduceert. De kans is ook groter dat kleine innovatieve ondernemingen in België samenwerken met andere soortgelijke ondernemingen om te zoeken naar innoverende oplossingen.

In vergelijking met hun sectorgenoten in andere EU-landen zullen Belgische kmo's vaker deelnemen aan door de EU gefinancierde onderzoeksprojecten. Zij zijn ook beduidend vertrouwder met IT dan het EU-gemiddelde, te oordelen naar hun aantal onlinetransacties. In de hele EU bijvoorbeeld verkoopt slechts 13 % van de kleine ondernemingen zijn producten en diensten online. Het overeenkomstige cijfer voor België is 25 % — bijna dubbel zoveel. Desondanks is er een indicator die onder het EU-gemiddelde ligt, namelijk de verkoop van innovaties die nieuw voor de markt en nieuw voor de onderneming zijn. Dit wijst er mogelijk op dat het moeilijk is om een investering te vertalen naar verkoopbare nieuwe producten en diensten.

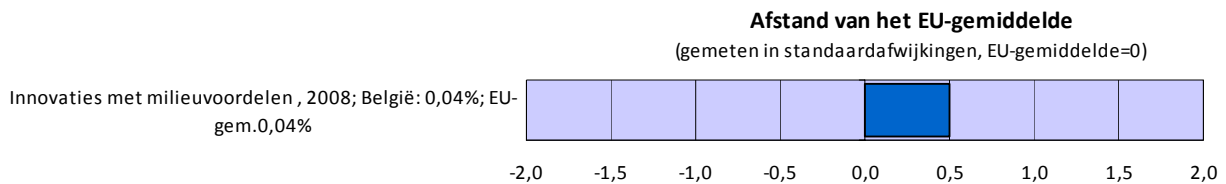
Op beleidsvlak op regionaal niveau heeft België onlangs een aantal maatregelen ingevoerd die het Belgische kmo's gemakkelijker maken om te innoveren. In december 2010 richtte de Participatiemaatschappij Vlaanderen het Transformatie, Innovatie en Acceleratie (TINA) fonds op, een investeringsfonds dat alle soorten innovatie wil steunen en intensiveren en sneller naar de markt wil

brenge. In Wallonië werd eind 2010 de eerste oproep voor "CWality" gelanceerd. CWality is een regionaal plan voor de financiering van samenwerking op het gebied van O&O tussen kmo's en onderzoeksinstituten. Het doel is kmo's in staat te stellen om nieuwe activiteiten op te zetten die bijdragen tot duurzame ontwikkeling. Sinds begin 2011 geeft de Waalse Overheidsdienst voor Economie, Werkgelegenheid en Onderzoek ook subsidies aan kmo's

die door een externe consultant een audit van hun innovatiepotentieel willen laten uitvoeren. Het doel van een dergelijke audit is kmo's te helpen hun innovatievermogen te verbeteren.

In 2010 tenslotte voerde het Waals Agentschap voor Economische Stimulering subsidies in voor kmo's die het initiatief nemen voor innovatieprojecten gericht op duurzame ontwikkeling.

IX. Milieu

Opmerking: Gegevensbalken die naar rechts wijzen tonen sterkere prestaties aan dan het EU-gemiddelde en gegevensbalken die naar links wijzen zwakkere prestaties.

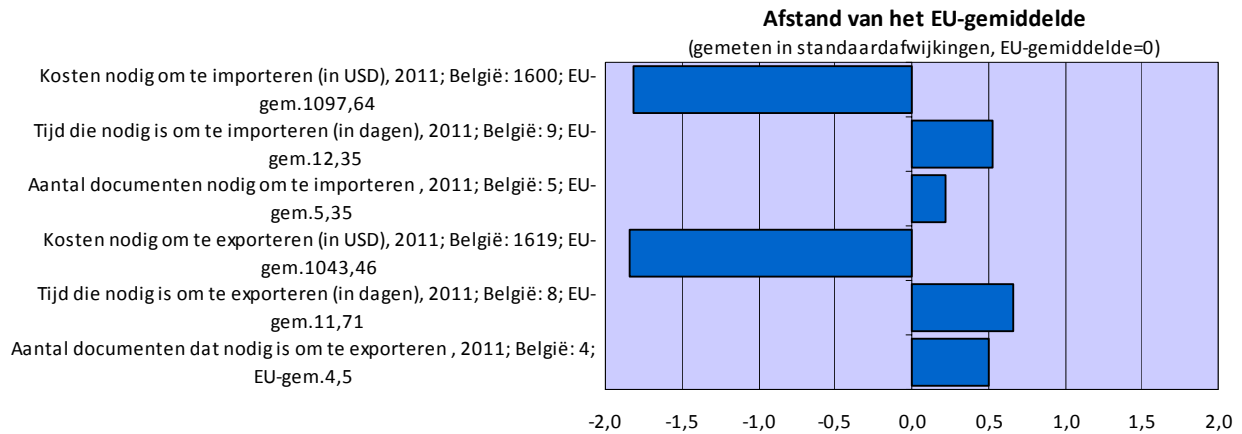
Op het gebied van "milieu" is er slechts één indicator beschikbaar, namelijk het percentage kleine en middelgrote ondernemingen dat innovaties met milieuvoordelen voor de onderneming en/of de eindgebruiker produceert. Bijgevolg kunnen er op dit gebied geen algemene conclusies worden getrokken.

Op beleidsvlak werd in het Waals gewest een financieringsplan voor onderzoek opgezet om het onderzoek naar "energie-efficiëntie en hernieuwbare energie" te bevorderen. Het doel was de interesse voor en de invoering van nieuwe milieuvriendelijke technologieën te stimuleren. Het plan biedt financiering aan een selectie van projecten die onderzoek verrichten in een van de volgende domeinen: (a) energie-efficiëntie (b) de productie van hernieuwbare energie en (c) de transformatie en opslag van energie. Alle soorten ondernemingen, hogescholen, universiteiten en openbare onderzoekscentra kunnen projecten indienen. Universiteiten en onderzoeksinstituten worden echter

aangemoedigd om een consortium te vormen met kleine ondernemingen, aangezien kmo's tot 80 % van de in aanmerking komende kosten kunnen terugkrijgen (en grote ondernemingen slechts 50 %). De eerste oproep werd eind februari 2011 gelanceerd.

In diezelfde maand hervormde Vlaanderen het systeem voor het aanvragen van een ecologiepremie. Ondernemingen kunnen deze subsidies gebruiken om een deel van het kapitaal te verwerven dat zij nodig hebben om hun productieproces milieuvriendelijker en energie-efficiënter te maken. De hervormingen maken het systeem transparanter. In het verleden werden ecologiepremies toegekend via een callprocedure, waarbij alleen de hoogst gerangschikte ondernemingen de subsidie ontvingen. Hierbij ontbrak transparantie en werd er grote onzekerheid gecreëerd. Nu wordt binnen de budgettaire mogelijkheden elke aanvraag goedgekeurd die aan de gestelde criteria voldoet.

X. Internationalisering

Opmerking: Gegevensbalken die naar rechts wijzen tonen sterkere prestaties aan dan het EU-gemiddelde en gegevensbalken die naar links wijzen zwakkere prestaties.

Op basis van de beschikbare indicatoren voor het meten van internationalisering presteert België voor dit gebied zoals het EU-gemiddelde. Het algemene resultaat is echter lichtjes negatief, aangezien de kosten voor import en export in België veel hoger liggen dan in andere EU-landen. Anderzijds zijn de procedures voor buitenlandse handel in België iets minder complex en vraagt het iets minder tijd om ze na te leven.

Op beleidsvlak werd in 2010 "Exportbru" opgericht als een dochtermaatschappij van de Gewestelijke Investeringsmaatschappij Brussel. Het doel van Exportbru is kleine ondernemingen in Brussel aan te moedigen om hun activiteiten internationaal te ontwikkelen. Exportbru biedt financiering aan ondernemingen die wensen te exporteren of een onderneming in het buitenland willen oprichten.

3. Goede praktijken

Om de inspanningen van de overheid ter ondersteuning van kmo's te illustreren, geven wij enkele voorbeelden van goede praktijken.

In Brussel breidde het Centrum voor Ondernemingen in Moeilijkheden (COM) zijn activiteiten in 2010 aanzienlijk uit door zijn samenwerking te formaliseren met publieke en private organisaties die ook in aanraking komen met ondernemingen in moeilijkheden. Die organisaties behelzen rechtbanken, advocaten, accountants en andere beroepen die actief zijn in de sociale sector. De doelstelling van het COM is zelfstandigen en kleine ondernemingen in moeilijkheden bij te staan door hen te helpen om hun probleem duidelijk te identificeren en een strategie op te zetten om het op te lossen. Het COM helpt ondernemers contact te leggen met juridische of financiële deskundigen die hen kunnen begeleiden bij de invoering van een herstelplan. Bovendien evalueert het COM elk herstelplan en beoordeelt het de kansen op slagen. Het einddoel is zoveel mogelijk ondernemingen te redden – en dus zoveel mogelijk banen.

In het Vlaams Gewest beoogt het programma "Gazellesprong" snelgroeiende ondernemingen met projecten op maat te helpen. Het einddoel is het aantal snelgroeiende ondernemingen ("gazellen") te doen toenemen en de werkgelegenheid in het Vlaams Gewest een duwtje in de rug te geven. Concreet steunt het Agentschap Ondernemen projecten die kansen bieden voor coaching, opleiding en netwerking aan gazelle-ondernemingen. Daarvoor werden aanvankelijk subsidies verleend aan negen proefprojecten voor intensieve coaching van 170 snelgroeiende ondernemingen. Later zal een ruimer programma worden uitgewerkt, waar veel meer ondernemingen aan zullen kunnen deelnemen. Dat zal zich vooral richten op informatieverstrekking en netwerking.

In het Waals Gewest is de European Association of Business Transfer Professionals, Transeo, opgericht als internationaal samenwerkingsverband tussen drie erkende organen die actief zijn op het gebied van de overdracht van kleine ondernemingen. Het gaat om de Société Wallonne d'Acquisitions et de Cessions d'Entreprises (SOWACCES), de Franse Association Nationale pour la Transmission d'Entreprise (CRA) en de Nederlandse MKBase. Het is de eerste keer dat specialisten in dit vakgebied uit verschillende landen van Europa onder een koepelorganisatie zijn samengebracht. Het doel ervan is de bedrijfsovernamemarkt te stimuleren door beste praktijken op dit gebied in de lidstaten uit te wisselen en te verspreiden. Sinds Transeo in december 2010 werd opgericht, zijn er nog 20 gespecialiseerde organisaties uit 10 landen lid geworden van de organisatie, allemaal specialisten op het gebied van bedrijfsovernames.

Over de SBA-factsheets

De Small Business Act (SBA)-factsheets worden opgesteld door het DG Ondernemingen en industrie als onderdeel van het Prestatieoverzicht van mkb's/kmo's (SPR), dat zijn belangrijkste instrument is voor de economische analyse van problemen van het mkb. Zij bevatten de recentste statistische en beleidsinformatie over de 27 EU-lidstaten en nog 10 andere niet-lidstaten die ook bijdragen tot het [Kaderprogramma voor concurrentievermogen en innovatie](#) (CIP) van de EU. De factsheets – die jaarlijks worden opgesteld – zijn een hulp om de beschikbare informatie te organiseren teneinde de analyse van het mkb-beleid te vergemakkelijken en de implementatie van de SBA te monitoren. Zij documenteren de status-quo en de vooruitgang. Zij bevatten geen beoordeling van het beleid van de lidstaat, maar moeten worden beschouwd als een extra informatiebron die bedoeld is om de op de praktijk gebaseerde beleidsvorming te verbeteren. Zo worden in de factsheets bijvoorbeeld alleen die beleidsmaatregelen vermeld die door lokale deskundigen op het gebied van mkb-beleid relevant worden geacht. Niet alle maatregelen die een overheid tijdens de referentieperiode heeft genomen, worden of kunnen worden weergegeven. U vindt meer beleidsinformatie in een database die toegankelijk is vanuit de SPR-website. Raadpleeg hiervoor de eindnoten op de volgende pagina.

Voor meer informatie

Prestatieoverzicht van mkb's/kmo's:

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm

Small Business Act:

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/small-business-act/index_en.htm

Europees portaal voor kleine en middelgrote ondernemingen:

http://ec.europa.eu/small-business/index_nl.htm

Entr-SPR@ec.europa.eu

¹ De SBA-factsheets 2010-2011 hebben aanzienlijk voordeel gehad bij de inbreng van het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek (JRC) van de Europese Commissie in Ispra (Italië). Het JRC bracht belangrijke verbeteringen aan in de methodologische aanpak, de statistische verwerking van de gegevens en de visuele presentatie ervan.

² De drie grafieken hieronder geven een beeld van de tendensen voor de variabelen. Zij bevatten indexwaarden voor de jaren sinds 2003, waarbij het basisjaar 2003 de waarde "100" heeft gekregen. Vanaf 2008 tonen de grafieken ramingen van de evolutie op basis van cijfers van 2003-2007 van de structurele bedrijfsstatistiek van Eurostat. Ramingen afkomstig van Cambridge Econometrics. De cijfers hebben betrekking op de "bedrijfseconomie", die de industrie, de bouw, de handel en de diensten omvat (NACE Rev. 1.1, secties C tot en met I, K). De cijfers hebben geen betrekking op ondernemingen in de landbouw, bosbouw, visserij of grotendeels niet-marktdiensten zoals onderwijs en gezondheidszorg. Een gedetailleerde methodebeschrijving vindt u op: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm.

³ Op het SBA-radardiagram is voor de verschillende SBA-gebieden de relatieve positie van een individueel land ten opzichte van het EU-gemiddelde uitgezet. De afzonderlijke waarden geven een gemiddelde weer van alle beschikbare indicatoren voor dit gebied. De schaal gaat van "0" (minimum of "slechtste in de EU-27-klas") tot "1" (maximum of "beste van de klas"). Het EU-gemiddelde valt tussen die uitersten in en wordt in het diagram met een grijze band weergegeven. Het gemiddelde voor het gebied van beginsel 9 ("milieu") ontbreekt voor alle landen bij gebrek aan cijfers.

⁴ De beleidsmaatregelen in deze SBA-factsheet zijn mogelijk slechts een selectie van de maatregelen genomen door de overheid in 2010 en de eerste drie maanden van 2011. De selectie werd verricht door de landdeskundige voor mkb-beleid die een contract heeft met Ecorys (de hoofdaannemer van DG Ondernemingen en industrie voor de factsheets van 2010-2011). Er werd de deskundigen gevraagd om alleen die maatregelen te selecteren die zij de belangrijkste vonden, d.w.z. waarvan zij verwachtten dat ze de grootste impact hadden in het specifieke SBA-gebied. De hele reeks maatregelen die de deskundigen verzamelden in het kader van het opstellen van de factsheets van dit jaar zullen op de website van de DG Ondernemingen en industrie in de vorm van een beleidsdatabase naast de factsheets worden gepubliceerd.

⁵ In het kwadrantendiagram worden twee soorten gegevens gecombineerd: ten eerste de status-quo-prestatie op basis van de cijfers van de recentste beschikbare jaren. Die informatie is uitgezet op de X-as en gemeten als standaardafwijking van het eenvoudige, niet-gewogen wiskundige gemiddelde voor de EU-27. De verticale strook gemarkeerd door de stippellijnen definieert het EU-gemiddelde. Ten tweede wordt de evolutie in de loop der tijd getoond, d.w.z. de gemiddelde jaarlijkse groeipercentages voor de periode 2005-2011. De groeipercentages zijn die van de individuele indicatoren waaruit de verschillende gemiddelden voor het SBA-gebied zijn samengesteld. Daarom geeft de plaats van een bepaald gemiddelde per SBA-gebied in een van de 4 kwadranten niet alleen de status-quo-informatie weer van de positie van het land voor dit SBA-gebied ten opzichte van de rest van de EU op een bepaald tijdstip, maar ook de vooruitgang die geboekt werd in de periode 2005-2011.

⁶ De indicatoren van startende ondernemingen zijn gebaseerd op cijfers van de Wereldbank. Verdere details over de toegepaste methodologie vindt u in het verslag Doing Business 2011 via <http://www.doingbusiness.org/>. Opgemerkt dient te worden dat deze bevindingen verschillen van de overeenkomstige cijfers die rechtstreeks van de lidstaten werden verkregen (via zelfrapportage). Volgens deze resultaten duurde het in 2010 1,5 dag en kostte het 517 euro om in België een onderneming op te starten. Ga voor meer informatie naar: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment/start-up-procedures/index_en.htm.